

"לצייר היה עבורי טרור": נטע הררי נבון חוזרת לסטודיו

אחרי משבר, שממנו נחלצה בתחילה בזכות בן זוגה דב נבון, ומאוחר יותר כשהחלה ללמוד פסיכותרפיה באמנות, חזרה נטע הררי נבון לסטודיו. אז, היא מספרת, הצליחה סוף סוף להשתחרר מטראומות ילדות, ולראשונה ליהנות ולהרוויח מעבודתה. בציור החדש שלה במוזיאון ישראל היא מצליחה לערבב את הגיהינום עם מעט גן עדן

דנה גילרמן 08:35, 07.02.22

תגיות: [נטע הררי נבון](#) [ציור](#) [פנאי](#) [אמנות ישראלית](#)

בציור "יום דין" של נטע הררי נבון, המוצג עתה במוזיאון ישראל, יש 18 פאנלים המחוברים יחדיו לציור מרהיב וגדול ממדים מסמן את חזרתה לציור. זוהי סצנה רבת משתתפים, כאוטית, מלאת תנועה: קבוצה של אנשים ספק מתגוששים או נלחמים ספק מתחבקים ולצדה קבוצה של מטיילים במעין שמורת טבע. למטה שכבות של מדבר ולמעלה מעין שמים אבל אין באמת למטה ולמעלה, גן עדן וגיהינום — הכל מתערבב יחד.

קראו עוד בכלכליסט:

- המאייר והסופר צחי פרבר: "דרך הספר שלי אני מדבר עם המתים"
- "בגדים צריכים להישאר לעד, כמו פסל"
- אנרגיה חלופית: המלצות לשעות של פנאי

הררי נבון החלה לעבוד על הציור בשנה הראשונה בלימודי פסיכותרפיה באמנות במכללת דוד ילין בירושלים, לאחר שהחליטה לעזוב את עולם האמנות, ולהפוך למטפלת. "הרגשתי שאני לא יכולה לגדול שם יותר", היא מסבירה. "היתה תחושות קשות של כישלון, שמשו שם חונק אותי. רציתי לצאת לעולם, לפגוש אנשים אחרים וסיפורים אחרים, רציתי לצאת מהסיפור של עצמי, של הכאב, של הטראומה, רציתי לצאת מבועת האמנות כי הרגשתי בה נורא בודדה, משהו בסטודיו שלי לחץ מדי".

by Taboola

עוברים לביטוח ישיר וחוסכים בכסף, בזמן ובעצבים

ביטוח ישיר - ביטוח רכב | ממומן

לקבלת הצעה

שלוש שאלות וגלה כמה יעלה לכם לעבור לענן

OMC Cloud | ממומן

מידע נוסף

יש לך מעל 150 אלף בקרן השתלמות וקופת גמל? הכתבה הזאת היא חובה

חיסכון | ממומן

מידע נוסף

[רק מה שמעניין - הצטרפו לערוץ כלכליסט בטלגרם](#)

הררי נבון מספרת שבשנה הראשונה ללימודים היתה צריכה לבחור דמות, תהליך ואירוע בחיים, לעבור איתם תהליך יצירתי ובמקביל להתבונן בעצמה. "הייתי מגיעה לסטודיו פעם בשבוע ועוברת תהליך: גם להיות בתוך הציור וגם להיות מחוצה לו. עברתי שם תהליכי פרידה מאמא שלי שנפטרה, מאנשים שלא הצלחתי לשחרר, תהליכי ריפוי, השתנות ומטמורפוזה. הפסיכואנליטיקאי דונלד ויניקוט מדבר על משחק כעל יכולת להתנתק מהמציאות ולחזור אליה. בארבע השנים האלו למדתי לשחק עם עצמי בסטודיו ואפילו ליהנות שם. לפני כן לא נהניתי, סבלתי. ציירתי כי לא היתה ברירה, כי זו היתה דרך לחיות אבל לא היה ערך של הנאה. היום כיף לי. אני רוקדת, משחקת, מגלה חומרים וכל זה בתוך הזרם הריאליסטי שעבורי היה בו טרור, כי זה היה מקום מאוד מאוד נוקשה. היתה בו כמיהה שיאהבו אותי בתוך הציור, שהציור יהיה יפה ופתייני, כדי לקבל דרכו אהבה".

הפעם הראשונה שהררי נבון החליטה לעזוב את האמנות היתה אחרי שנת לימודים ראשונה בבצלאל, שבסופה התמוטטה. "הכניסה שלי לעולם האמנות היתה מאוד טראומטית", היא מספרת. "זה היה בתחילת שנות התשעים. הייתי בחורה בת 21. ציירתי את הציורים הכי הכי כואבים. רבאק, יש פה ילדה שצועקת. רואים שיש שם חומר גלם שהיא חייבת להגיד לעולם ואסור היה לצייר ועוד בריאליזם. אמרו לי: 'זה מזרחי, זה ערבי וזה נחות. זה שייך לפריפריה', ולא התייחסו לזה. אני ממש זוכרת מרצה שאמר לי: 'אני לא מתייחס לציורים שלך או את שמרנית', ומבחינתי אלו היו התכנים הכי חשובים ולא שמרניים. זה היה כאילו לבטל אותי. להרוג אותי".



נטע הררי נבון על רקע היצירה החדשה שלה. "היום כשאני מציירת, אני מרגישה את זה בגוף. כשציירתי את הילדה השחורה ואת ההתעללות שעברה, זה היה בהדחקה" (צילום: יואב דודקביץ)

בקיץ של אותה שנה החלה הררי נבון לסבול מהתקפי חרדה ואז גם הכירה את בן זוגה, השחקן דב נבון, "והיה לי למי להתמוסס". משם המשיכה לאוניברסיטת תל-אביב, לתואר בעיצוב תפאורות, "שם בפעם הראשונה היתה לגיטימציה לדבר ציור, לדבר ימי הביניים, הירונימוס בוש, ג'וטו, כל הנרטיביות והמבע הגופני של הציור, איך זה עובד על הצופה". משם פנתה ללמוד במדרשה לאמנות ושוב ספגה ביקורת. "מיכל נאמן אמרה לי: 'אני לא יכולה לדבר עלייך, את לא מישהי מפס הייצור פה, אם את רוצה לך למדבר לחקור את עצמך'". היא צדקה אבל עבור מישהי שכל מה שהיא רצתה זה שיקבלו אותה, שיראו אותה, זה היה נורא. לא היה לי כוח להיאבק או להיות מהפכנית. אף פעם לא הייתי נושאת דגל. גם הייתי בשיעור אחד של רפי לביא, ראיתי איך הוא מדבר לאנשים ולא חזרתי. עד היום אני לא ממש יודעת לעצור את האלימות שקורית מסביב, ואז רועי רוזן הגיע ללמד ולשמחתי היה לי קצת כיף, נסעתי עם דבילה לניו יורק, ראינו תערוכות וגיליתי שיש ציור ומותר לצייר".

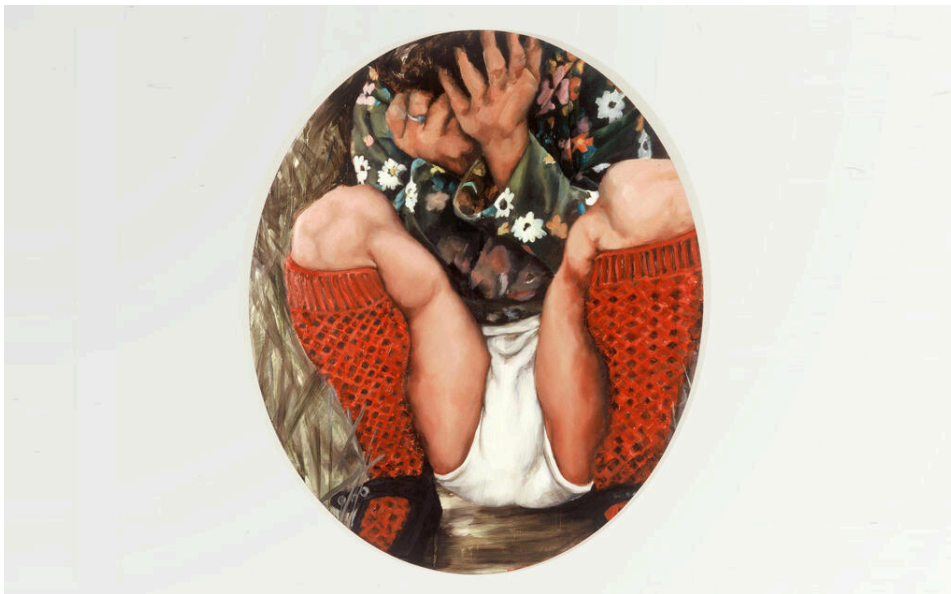
גוף, אלימות ומיניות נכחו תמיד ביצירתה של הררי נבון וכמעט תמיד בהקשר אליים וקשה. בשתי התערובות הראשונות לאחר סיום לימודיה – "שחרחרות" ב־2000 בגלריה קרן היינריך בל ו"שושלת" ב־2001 בגלריה רוזנפלד – היתה תחושה לא נוחה, של הצצה לדבר מה אסור. הציורים העידו על חוויות ילדות קשות: ילדה כהת עור כורעת, חושפת תחתונים לבנים ומסתירה את פניה, ילדה שוכבת במיטה ויד של גבר מכסה את פניה, ילדה עירומה בעלת פנים מיוסרים ומאחוריה גבר שמכניס את ידו לתחתונים. הביטויים הישירים, האישיים, בסדרות הראשונות פינו את מקומם לסצנות כלליות יותר של אלימות ומיניות, למשל ב־2012 הציגה בגלריה עינגע תערוכת ציורים המבוססת על סצנות מסרט פורנו ופינוי מאחז עמונה. שני ציורים מהפינוי אף נבחרו על ידי האמן בנקסי לתערוכת הענק "דיסמלנד" (ארץ מדכאת) שאצר ב־2015 בעיר החוף ווסטון סופר־מארה בבריטניה. בתערוכה "קטסטרופה" בגלריה ספיר ב־2017 הציגה סדרת ציורים המבוססים על צילומי אסונות, זירות פשע וסצנות מיניות שאותם אספה מרחבי הרשת.



מתוך הציור החדש "יום דין"

גם בציור החדש "יום דין", שהשמטת הה' בו רומזת על סוג של יום דין אחר מזה הקלאסי בציורי הרנסנס והבארוק, ניכרת תחושת הכאוטיות המוכרת, וריבוי הדמויות, אולם אין אלימות. ביצירה (שאצר אמיתי מנדלסון) יש הרעש שאפיין את ציוריה הקודמים אך המבט המשמעותי יותר הוא דווקא על הגוף והמגע בין גופים.

הררי נבון מספרת שהמקור לסצנה המרכזית בציור הוא צילומים מפסטיבל בוך, שבו אנשים נכנסים לבריכה ענקית מלאה בוך, מתפלשים, מתחבקים ומה שעניין אותה היה המגע ביניהם, "בסוף כולם רוצים לקבל מגע. מגע חי ולא מת", היא אומרת. העיסוק בגוף ובמגע, יותר נכון היעדר מגע, קשור לאחד ממקורות הטרומה שאותם היא מוכנה לחשוף: ליחסים עם אמא שלה שנולדה בפולין, בת לניצולי שואה. "אמא, שהיתה אשה שמנה ומאוד שנאה את עצמה ואת הגוף שלה; אמא שילדה כל מה שרציתי זה שהיא תאהב אותי והיא לא יכלה לאהוב אותי כי היא שנאה את עצמה. היא לא חיבקה אותי, היא היתה אשה מאוד כואבת והיא דחתה אותי".



מהתערוכה "שחרורות"

החיבור אל הגוף בלימודי הטיפול היה חלק משמעותי בתהליך ההחלמה. "אם אין גוף אין בית. ואם אין בית גם אין בית בעולם — לא להיות מנותקת. להרגיש בית בגוף שלי", אומרת הררי נבון. "החווה שלי עם הציור השתנה. היום כשאני מציירת אני מרגישה את זה גם בגוף. כשציירתי את הילדה השחורה ואת ההתעללות שהיא עברה, זה היה בהדחקה. הגוף שלי היה שם אבל הוא כאילו נעדר מתוכי. בתהליך הלימודים חזר אליו הגוף, וזה היום התנאי כשאני מציירת".

החזרה לציור היתה במקביל למשרת הוראה בבצלאל המלווה בתחושה של ניצחון, תחילת עבודה עם גלריה זימאק, שבה תציג בקרוב תערוכת יחיד, ולראשונה בחייה תחושה של תשתית כלכלית לעצמאות. "עד לימודי הטיפול די סיכלתי מכירות", היא אומרת. "כי בתחושה שלי מי שקנה ציור שלי קנה משהו חולה. גם מזה השתחררתי".



אמנות

נטע הררי-נבון: "את מי מעניינת אמנות? את אף אחד"

נטע הררי-נבון. "אני עצמי לא קוראת לעצמי מזרחית" צילום: הדס פרוש

**נטע הררי-נבון ניסתה לברוח מאהבתה לציור, ולימודיה
בבצלאל תרמו לכך, אבל אז הגיעה הפנייה מבנקסי
ואחריה הזמנה ממוזיאון ישראל. עם פתיחתה של
תערוכתה החדשה היא מדברת על השפעתו של המורה
מתלמה ילין בועז ארד, העצב בבית שחיבר בין שואה
למזרחיות ולמה בעלה דב נבון טוען שהיא מתכחשת לתל
אביביות שלה**

נעמה ריבה  [לעקוב](#)

18 באפריל 2022

פעמיים ניסתה האמנית נטע הררי-נבון לברוח מעולם האמנות. הפעם הראשונה היתה בזמן לימודיה בבצלאל, לאחר שביטלו את רצונה לצייר ודרשו ממנה לעסוק באמנות קונספטואלית. "מורים אמרו לי שלצייר זה נחות, היה מסר שאסור לצייר. ומי רוצה להיות נחות בגיל 21? היה בוז כלפי ציור. זה נחשב ערבי, מזרחי. ככה אמרו. ואני הגעתי עם תכנים מאוד קשים ורציתי לצייר אותם".

בעקבות האכזבה מבצלאל היא נרשמה ללימודי עיצוב תפאורות במחלקה לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב, אותם סיימה ב-1995. "הלכתי ללמוד תפאורות מתוך הפנטזיה שהרבה אנשים יראו את הציור שלי. אבל מהר מאוד הבנתי שזה מקצוע שנועד לשרת את השחקנים, שהתפאורה היא משנית ושלא מתאים לי לשרת אחרים. זה מעניין, כי התחתנתי עם שחקן". הררי נשואה לשחקן דב נבון, אותו הכירה כשהיתה בת 21 והוא בן 32, אבל לא הוא הסיבה שהיא הלכה ללמוד את המקצוע. "התאהבתי בתיאטרון בבצלאל כשלקחתי קורס אצל רן ספוז'ניק שהיה מרצה מדהים".

במשך שני עשורים היא לא הפסיקה לצייר, אך הציגה מעט יחסית. "לא הרגשתי חלק מעולם האמנות, לא הייתי בברנז'ה, לא הגעתי לפתיחות וכמעט שלא מכרתי. זה גם פגע בי כלכלית". ב-2014 היא ניסתה שוב לעזוב את המקצוע ונרשמה ללימודי פסיכותרפיה באמנות במכללה האקדמית דוד ילין. "חשבתי ששם יוכלו להבין את המורכבות שבה אני נמצאת. זו היתה הפעם השנייה שהרגשתי שאני לא יכולה להישאר באמנות. שאני לא מתפתחת. שאני כישלון. לא רק מבחינת ההישגים או אי ההישגים, אלא מבחינת המניעים שאני פועלת מתוכם ודפוסי העבודה. הרגשתי שאני לא רוצה לצייר מהמניעים שציירתי".

היצירה "אהבה" מתוך הסדרה (1) Vertigo Inbox צילום: נטע הררי

בתחילת הלימודים, היא קיבלה מייל מכתובת ארוכה ולא ברורה. "לא הבנתי מי זה. מישהי הציגה את עצמה כמנהלת של בנקסי והזמינה אותי לפרויקט סודי. אז לא ממש ידעתי מי זה, רק שהוא אמן גרפיטי, ופחות התחברתי לזה. הוא הזמין אותי להשתתף בתערוכה "DISMALAND".

התערוכה שאצר אמן הרחוב המפורסם בעולם הוצגה בברכה ציבורית נטושה שהוא הפך למין פארק שעשועים למבוגרים, קרוב לעיר הבריטית בריסטול, שבה גדל. בנקסי איתר את הררי-נבון בשיטוט באינטרנט. יחד איתה הציגו האמנים הישראלים עמיר שיבי ורונית ברנגה, לצד אמנים בינלאומיים כמו דמיאן הירסט וג'ני הולזר. "אחרי שהשתתפתי בתערוכה התחלתי להעריך את הבנאדם ואת

התופעה התרבותית", היא אומרת. כמו אחרים שלכאורה היו איתו במגע, היא טוענת שלא פגשה אותו. "אני לא יודעת אם פגשתי אותו או לא. אולי כשהלכתי פעם אחת לשירותים, היו הרבה שומרים מסביב לאיזה בחור עם מחשב. אבל זה לא עניין אותי בכלל. זה היה אירוע מטורף".

להבין שאני שווה

בתערוכה של בנקסי היא הציגה שני ציורים על פינוי מאחז עמונה והעימותים בין השוטרים למתנחלים. "הצגתי את העימות בלי לתפוס צד. הרגשתי ששני הצדדים איבדו מהאנושיות שלהם. זה מתאר את חורבן הבית. גם המתנחלים וגם השוטרים נכנסים תחת אותה משפחה".

איפה היו הפלסטינים בסיפור?

כמו אחרים שלכאורה היו במגע עם בנקסי, היא טוענת שלא פגשה אותו. "אני לא יודעת. אולי כשהלכתי פעם לשירותים, היו הרבה שומרים מסביב לאיזה בחור עם מחשב. אבל זה לא עניין אותי. זה היה אירוע מטורף"

"הם לא היו חלק מזה. לא רציתי אויב חיצוני אלא להציג אלימות ומלחמה בין כוחות שנמצאים באותו תא. זה מדבר על האלימות בתוך האינטימיות של שניים, בלי לנסות לחמול על אף צד".

התחלת להרגיש שאת שווה אחרי ההשתתפות ב-

?DISMALAND

"התחלתי להבין שטוב לי. וגם שאני שווה. היתה הרבה תקשורת ופרגון וכתבו על התערוכה בכל העולם. התחלתי להרגיש שאני בשלה. במשך המון שנים, כל פעם שהצמחתי משהו, כרתתי את הענף וכל הזמן היו תהליכים סותרים. מה שהערצתי בבנקסי זה שהוא מצליח גם להיות מאוד פופולרי ומיליונר ולשבור שיאי מכירות, ובמקביל לשמר בעבודה שלו משהו מאוד מאוד נמוך חברתית, מלוכלך, פוליטי וגם

אמיתי. בתערוכה היו להקות שוליים, אוהלים של כל מיני ארגוני מחאה. רוב היוצרים לא מצליחים לאחוז את המקל בשני הקצוות, והוא אחד היחידים שכן".

היצירה "דוקת על סוסים דולקים" (2011) שהוצגה ב-DISMALAND צילום: אברהם חי

היצירה "היתה בי חיה" (2011) שהוצגה ב-DISMALAND. "הצגתי את העימות בלי לתפוס צד" צילום: אברהם חי

אחרי התערוכה היא המשיכה בלימודי הטיפול. נקודת מפנה נוספת שסייעה בשיפור הערכתה העצמית היתה פנייה מאוצר האמנות הישראלית במוזיאון ישראל, ד"ר אמיתי מנדלסון, שהזמין ממנה עבודת קיר גדולה. הוא לא אמר לה בדיוק מה לצייר, אבל דיווח שהיצירה תיתלה לצד המדרגות היורדות מאגף האמנות המודרנית, בו תלויים אמנים כמו ואן גוך, פיקאסו ואנדי וורהול, אל אגף אמנות אירופה, היכן שתלויים האולד מאסטרס כמו רובנס ורמברדנט. "מרגש מאוד להיתלות בכזה מקום. להיות בתוך הרצף של תולדות האמנות, זה חתיכת הישג".

במקביל להצלחות האלו, היא מלמדת בשנים האחרונות קורס "יסודות הרישום" במחלקה לאמנויות המסך בבצלאל, מה שגם מספק לה פרנסה קבועה.

אז את כבר מסודרת עם ההערכה העצמית?

"אין בי יותר את החלק הזה שכל הזמן מבקש שיאשרו את המקום שלי, שיקבלו אותי. אני מרגישה שהגעתי. שאחרי שנים של חיפושים מצאתי את השייכות שלי, בתוכי ובחוץ, בעולם. היה לי קשה להרגיש שייכת בגלל זרעים של חוסר שייכות שהגעתי איתם מהבית".

כישלון עם גלריות

היצירה של הררי במוזיאון ישראל קרויה "יום דין" והיא מורכבת מ-18 לוחות, כל אחד בגודל של 90 ס"מ על 110 ס"מ. יחדיו הם יוצרים ציור קיר גדול בגובה של כמעט חמישה מטרים וחצי וברוחב של יותר משלושה מטרים, שבו מתוארת מין מלחמת בוך ענקית, שחלק מהדמויות בה מצוירות במדויק וחלקן נראות אבסטרקטיות, מחוקות,

מקולפות, או מצוירות באופן חלקי ולא גמור. "עבדתי על הציורים האלה כשרציתי להיות מטפלת. בשלב הראשון נוצרו החלקים הריאליסטיים ולא ידעתי שזה יתפתח ל-18 לוחות. העבודה התחילה בנקודה X ונגמרה ב-Y, וזה מתאר שינוי עמוק אצלי. הרגשתי בודדה בסטודיו, שאני חייבת לצאת אל העולם ולגעת באנשים. הרגשתי שאני עובדת באותן תבניות ואני במבוי סתום. את המגע עם האנשים מצאתי בציורי הבוץ".

היצירה "יום הדין", המוצגת במוזיאון ישראל. "מתארת שינוי עמוק אצלי" צילום: אלי פוזנר / מוזיאון ישראל

בביתה, באחת משתי פגישותינו, היא שולפת מחברת בה מתואר תהליך העבודה על היצירה במוזיאון ישראל. במחברת היא כמו מתכתבת עם יצירות שדומות ליום דין, שציירו אמנים דגולים כמו מיכלאנג'לו, הירונימוס בוש וטינטורטו. "אני בעצם חיה עם הציירים האלו. אני מדברת איתם כל הזמן. אני לומדת מהם".

את נוסעת לאירופה לראות ציורים?

"הנסיעה הראשונה שלי היתה בסוף התיכון, לראות ציורים של רמברנדט. נסעתי לפריז ואמסטרדם. גם גרתי שם תקופה. אני חיה את הדבר הזה בצורה שתיראה לסביבה מעט אוטיסטית, אבל אין נפרדות ביני לבין הציירים האלה. אי-הנפרדות היא בעיני חלק מהותי בלהיות יוצר ובתהליכי יצירה. אני מרגישה שאני קשורה אליהם, מרגישה חיה בזכותם. להרבה אנשים היצירה במוזיאון ישראל מתחברת לקורונה ולמלחמות, אבל אני לא צריכה את האירועים האלו בשביל לתאר מלחמות. אני כל הזמן חוקרת סכסוכים ומאבקים".

הציורים של הררי מצוירים לרוב מצילומים והסיבה אינה טכנית אלא רגשית. "זה התחיל מזה שציירתי דברים קשים והייתי צריכה ריחוק. לשבת מול אדם חי בסיטואציות שאני מתארת זה קשה וחשוף. הייתי זקוקה לריחוק מהדימוי כדי להיטמע וליצור משהו חדש. למשל בציור של אישה חשופת חזה שנדקרת בליבה. זו סיטואציה שקשה לביים".

את ציוריה משלוש השנים האחרונות היא מציגה כעת בגלריה זימאק שבכיכר המדינה בתל אביב, בתערוכה "פנטזיה כלואה". השם לקוח

ממושג שטבע הפסיכואנליטיקאי היונגיאני דונלד קלשד, מתוך התבוננות בתיאורי חלומות ופנטזיה של אנשים שעברו חוויה פוצעת בשלב מוקדם בחייהם. הדמויות בתערוכה מתייחסות לפסלים בארוקיים של דמויות מהמיתולוגיה היוונית והרומית, פסלי שיש עוצמתיים של ישויות מיתיות גדולות המצויות ברגעי שיא של תנועה ורגש אך נותרות קפואות, כלואות באבן.

היצירה hercules beating centaur, מתוך התערוכה "פנטזיה כלואה". העבודה היתה כמו פילינג צילום: דוריאן קרידו, גלריה זימאק

היצירה a cocoon fantasy (queen dido) מתוך התערוכה "פנטזיה כלואה" צילום: דוריאן קרידו, גלריה זימאק

הציורים בתערוכה נעים מפיגורטיביים לחלוטין למופשטים, כאלו שניתן לראות בהם קווי מתאר מסוימים של גוף האדם וכתמים, אך העין נדרשת לדמיין. רוב הציורים משלבים טכניקה של קילוף שכבות. "זה נוצר כשכיסיתי את הציורים בג'יסו (חומר היסוד האקרילי הלבן שמורחים על העץ לפני ציור השמן), מתוך רצון למחוק ולהתחיל מחדש. כששייפתי את הג'יסו החלו להתקלף חלקים ממנו שלא נדבקו לציור. כך התחלתי לכסות ציורים ישנים ולחשוף חלקים מתוכם; לצייר חדשים ולהסתיר אותם. בזמן העבודה לא ידעתי אילו חלקים ייעלמו ואילו יחשפו".

העבודה על היצירות בזימאק, היא אומרת, היתה כמו פילינג. "בהתחלה עבדתי עם משייף ומהר מאוד עברתי לשפשף את השכבות עם אצבעות חשופות ולעיתים נהיו לי יבלות. זה היה תהליך של השחתה ושל גילוי שכבות. הרגשתי כל הזמן שהמהלך מרכז את הנוקשות של פסלי השיש הבארוקיים ודרכם את אזורי הפנטזיה שבתוכי".

זו הפעם הראשונה שהיא מציגה בזימאק, גלריה המתמקדת באמנים ריאליסטיים ופיגורטיביים ומרוחקת ממוקד הגלריות בדרום תל אביב. לאורך השנים הציגה הררי גם בגלריות מובילות כעינגע, אלון שגב ורוזנפלד, אבל לא שרדה זמן ממושך באף אחת מהן.

למה החלפת כל כך הרבה גלריות?

"הייתי צעירה ולא ידעתי לנהל את הקשר איתן. צריך לדעת לבנות קשר ארוך טווח. היום אני יותר בשלה לקשר מסחרי. כשמתחברים לגלריה, צריך להביא בחשבון שמשלמים להם חמישים אחוז. אני אופטימית כרגע בקשר לזימאק ומקווה להתחיל למכור יותר".

הבנתי שהוא התעלל

הררי נולדה ב-1970 ביהוד לאמא ממוצא פולני, בת לשני ניצולי שואה, ולאב יליד תל אביב שהוריו עלו מתימן בשנות ה-30. "החיבור ביניהם קשור לצורך שלהם להתנתק מהעבר ולהצמיח משהו חדש. שם המשפחה שלנו, הררי, מעוברת". היא בת בכורה לשלושה אחים. בתיכון למדה בתלמה ילין. "הייתי נוסעת בשני אוטובוסים כל בוקר. שם התאהבתי בציור".

"בסוף התיכון נסעתי לראות ציורים של רמברנדט. גרתי תקופה בפריז ובאמסטרדם. אני חיה את הדבר הזה בצורה שתיראה לסביבה מעט אוטיסטית, אבל אין נפרדות ביני לציירים האלה. זה בעיני חלק מהותי בלהיות יוצר"

הררי-נבון צילום: הדס פרוש

היום היא גרה עם בעלה ושתי בנותיהם (בנות 18 ו-23) בדירה שקרובה לים וסביבה מקימים מגדלים שיחסמו את הים שהם רואים מהחלון. "אין לי מה לומר על המגדלים, הם לא חלק ממני. דב אומר שאני לא גרה בעיר, שאני בהכחשה אליה. אני קמה בבוקר, הולכת לסטודיו. אני יודעת שיש פה כסף מסביב, אבל זה מאוד זר לי. אני לא מתעצבנת מזה, אני מיואשת מזה".

איך היה ללמוד בתלמה ילין? מקום עם סטיגמות על בני עשירים ויחסים שהיו מטושטשים בין המורים לתלמידים.

"שם הבנתי שהציור הוא המפלט שלי. היה מוזר ללמוד שם, בלי הון סימבולי או כלכלי. רוב התלמידים הגיעו מבתים מבוססים של הורים סלבריטאים. אני חייבת לומר שהאמן בועז ארד (שהתאבד לכאורה

בעקבות תלונות על הטרדות מיניות, נ"ר) עם כל המורכבות, היה אמן ומורה מדהים. לא פחות. היתה לו תשוקה לאמנות והוא היה מאוד נדיב כלפי".

מה חשבת על החשיפות בעניינו?

"בין התלמידים היתה רכילות שיש לו את הילדה המועדפת, אבל רק אחרי הלימודים נחשפתי למה שהתרחש. בדיעבד הבנתי שהוא כנראה פגע בהרבה נפשות צעירות. היה לו גם את הצד הזה. אבל הוא היה מורה מדהים וחינך אותי לאהבה ללא גבולות בתוך האמנות. ואני פרחתי במגמה כשציירתי שם".

היצירה *a cocoon fantasy (hercules and deianira)* מתוך התערוכה "פנטזיה כלואה" צילום: דוריאן קריזו, גלר

לאחר האכזבה הראשונה מבצלאל היא נרשמה בסוף שנות ה-90 ללימודי אמנות במדרשה בבית ברל. "שם הרגשתי הרבה יותר טוב. האמן רועי רוזן הגיע מניו יורק והיה אחד המורים שלי. היתה לו הערכה לסטודנטים שבחרים בסגנון פיגורטיבי. פתאום היה אפשר להכניס נרטיב לתוך ציור. שיהיה משהו קונקרטי ולא רק טקסט או קונספט או מושג. הוא גם חיבר אותי לגלריה רוזנפלד ועזר לי בשלבים הראשונים. מלבד רוזן, היו שם גם מורים אחרים שפחות התחברו לסגנון שלי ואמרו שהתחושה היא שאני לא מפס הייצור של המדרשה".

מתחילת שנות האלפיים היא החלה להציג בתערוכות קבוצתיות ותערוכות יחיד וזכתה להערכה. המבקרת והאוצרת המנוחה גליה יהב, שגם אצרה תערוכה בהשתתפותה, כתבה עליה ב-2002, "אצל הררי זוהי נשיות נטולת פנטזיית גאולה או מטמורפוזת, שסימני הקמילה כבר נראים בה. אלה נשים משכונות, משיכונים מעיירות פיתוח. הן יכולות לחיות באזורים גרועים בארצות הברית, בדרום אמריקה, באפריקה או כאן". האוצרת ורדה שטיינלאוף, שאצרה ב-2009 את התערוכה "5 אמניות: עולמות מופלאים", כתבה על הדימויים הנשיים בעבודותיה: "גופת האישה הצעירה השרועה מול עיניו התאוותניות של המתבונן מעוררת מבט מציצני המרמז על

מיניות, זיוף, רדיפה אחר סנסציות. אבל עבודתה של הררי מעלה שאלות באשר לפעילות האקטיבית של המבט הגזעני".

ציורים של הררי מופיעים בכמה ספרים שעוסקים בפמיניזם ומזרחיות, כמו בספרים "חזות מזרחית/שפת אם: הווה הנע בסבך עברו הערבי", של ד"ר טל בן צבי (שגם אצרה את התערוכה הראשונה של הררי); " (מ)מוגדרות: אמנות והגות פמיניסטית" של ד"ר טל דקל; ו"שוברות קירות: אמניות מזרחיות עכשוויות בישראל", של ד"ר קציעה עלון.

את מקבלת את הקיטלוג כאמנית מזרחית?

"אין לי בעיה עם כל כותרת שייתנו לעבודה שלי. התבגרתי בתוך עולם האמנות, מגיל 14 למדתי להבדיל בין עולם האמנות לציור שלי. ייתכן שגם אני תרמתי לזה כשהעמדתי תכנים קשים ולא רציתי לדבר עליהם או לספק להם הקשר. יש לי פרוטוקול מהמדרשה שנאמר לי בו שאני באה מהמדבר, אז לכי לחפש את המדבר שלך".

היצירה בית 2 (אושוויץ), 2007-2008. "מתעסקת הרבה בפיצול" צילום: יגאל פרדו

אבל בהמשך, בשיחה נוספת, היא נרתעת מההגדרה "אמנית מזרחית". "אני עצמי לא קוראת לעצמי מזרחית, כי אמא שלי נולדה בפולין. אבא שלה היה נגר באושוויץ. אני גם וגם, אני מכירה את המזרחיות מבפנים, היא חלק אהוב בזיכרונות הילדות שלי ואני אוהבת את החלקים התימניים שבי. ובכלל, מה זה אמן מזרחי?"

יש לך ציורים של המבנים באושוויץ. איך הגעת לצייר אותם?

"לא ביקרתי שם אף פעם, אבל מהתבוננות בתמונות. אני מתעסקת הרבה בפיצול, במתח בין אבא לאמא, וזה לא בהכרח קשור למזרחיות במובן הפוליטי המוכר בשיח התרבותי פה. אני חושבת שאמא שלי סבלה מדיכאון אחרי לידה שלא טופל. היא היתה אישה עם המון עצב וכאב וזה מקבל ביטוי בציורים שלי. אמא שלי רצתה לייפות דברים, אהבה דברים יפים ואמרה לי פעם שהיא לא מבינה למה אני מציירת דברים קשים".

אי של חסד

לפני קצת יותר מעשור היא זכתה במלגת אמן-מורה בקהילה והגיעה ללמד בבית הספר ברנקו וייס ברמלה, אז ניהל אותו שר התרבות חילי טרופר. "פתחתי סטודיו בתוך בית הספר. לימדתי שם ארבע שנים, נחשפתי לכל הזוועות של החיים שהילדים האלה עוברים. זה היה אי של חסד ושפיות. גיליתי אז שיש אנשים במדינה שחיים בצורה שאפילו לחיות לא מגיע לחיות".

איך התרשמת מטרופר?

"טרופר הוא אדם מדהים. הוא גרם לכל מי שדיבר איתו להאמין בעצמו, להאמין שיש לו מסוגלות לפעול למען החלום שלו. אני זוכרת שהוא אמר פעם באחד הטקסים בצניעות שהוא ספג את זה מהבית, מאבא שלו שהיה איש חינוך. ורואים את זה בדברים שהוא אומר ומנסה לעשות. אבל עדיין התקציבים לאמנות הם מזעריים. זה ממש בשוליים וצריך משהו שישנה את חלוקת המשאבים".

מה תפקיד האמנות בחברה הישראלית? קישוט?

"יש פה שאלה שצריכה להישאל קודם, את מי מעניינת אמנות? את אף אחד היא לא מעניינת ואין לה תקציב. אני הרגשתי תמיד שהתפקיד שלי באמנות הוא להיות כנה. בתלמה ילין האמנתי שהאמנות יוצרת את החיים. בהמשך הבנתי שהכוח שלה מוגבל".

מצד שני, מאות אלפים ביקרו בקוסאמה. ציור של דוד ריב עורר שיח גדול על צנזורה. גם יש התעניינות בינלאומית בבנקסי.

"אלו מקרים חריגים. לגדול בעולם האמנות זה להתפתח בתוך עולם שנאבק על זכות הקיום שלו. שהוא בועה. שהחברה לא מעוניינת בדיאלוג איתו. שאנשים מתקשים להתבגר בתוכו. לא מעריכים את התרומה שלנו לזהות התרבותית, אמנים נלחמים לשמור על מקום עבודה כדי לשרוד. ההשפעה שלנו מאוד מוגבלת".

את מקנאת בעולם הטלוויזיה?

"זה לא מתבטא ברמה האישית מול דב, אני כמובן תמיד מפרגנת לו, ועכשיו סביב 'קופה ראשית' יש סביבו יותר עניין מאי פעם. אבל זה

מתסכל שככה הדברים בנויים. שיש מי שיש לו במה ושופר ויכולת
לעצב את התודעה ההמונית. ושבמקום הזה של השיח הציבורי
בטלוויזיה, נכנסים גם הרבה אנשים ארסיים, חסרי מודעות, הרסניים".

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו
מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר
האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ



דואר אדום · מזג אוויר · דעות · מוספים · בלייזר · אסטרולוגיה · פרוגי · פרויקטים · לימודים · בעלי מקצוע · ביטוח · חתונות · דרושים · English · Espanol


 אינטרנט


stag

ציורי פינוי מאחז עמונה בתערוכה של בנקסי

תערוכת ענק דמויית פארק שעשועים של אמן הגרפיטי בנקסי נפתחה בבריטניה ובה למעלה מ-50 עבודות מרחבי העולם. ביניהן גם ציורים על פינוי מאחז עמונה של האמנית הישראלית נטע הררי נבון, שהסבירה מהו הלונה פארק פוליטי-אקטיביסטי וכיצד עובדים מול יוצר שזהותו לא ידועה

ענת טייכר פורסם: 22.08.15, 10:14

[תערוכה של אמן הגרפיטי בנקסי](#), שעוצבה כפארק שעשועים עמוס מיצגים הנושאים מסרים פוליטיים וחברתיים, נפתחה בסוף השבוע בעיר החוף וסטון-סופר-מר שבדרום-מערב בריטניה. בתערוכה, ששמה "דיסמלד" ("הארץ המדכאת") מתכתב עם שם הלונה פארק הנודע "דיסנילנד", לקחו חלק למעלה מ-50 אמנים מ-17 מדינות שונות, ביניהם שלושה מישראל.

תגובה לכתבה



מגויי קבוצת
ידיעות אחרונות
נהנים
מהטבות מיוחדות
להופעות הכי שוות!
לאתר ההטבות >>



נבון בתערוכה לצד יצירתה

"פנתה אלי במייל המנהלת האישית של בנקסי, הולי קאשינג, ושאלה אם אני מסכימה להשתתף בפרויקט סודי", מספרת היום הציירת נטע הררי נבון, ששניים מציוריה המהווים פרשנות על צילומי עיתונות מפינוי מאחז עמונה, מוצגים בתערוכה. "אחרי זה הוא כתב לי דרכה שהוא נתקל בעבודות שלי, אהב מאוד ושאל אם אסכים לקחת חלק בפרויקט גדול ומיוחד שהוא עושה הקיץ."



אכלה יותר מדי (פרנסיס) בייקון. בת הים של בנקסי



שדים ומכוניות מתנגשות. עבודה של בנקסי

"הוא היה מאוד אדיב וקשוב לאורך כל הדיאלוג וידע בדיוק איזה עבודות הוא רוצה. כל ההתכתבות נעשתה איתו דרך אנשי הקשר שלו. הוא סיפר לי שאוצג בצמוד לעבודה שלו כי הוא מאמין שהציורים שלי משקפים מציאות מטרידה, חסרת מנוח".

פינוי אלים

הושלמה ההשתלטות על עמונה, מאות נפגעו

אפרת וייס וענת ברשקובסקי

בתום שעות של מאבק עיקש, השתלטו שוטרים וחיילים השתלטו על תשעת הבתים במאחז עמונה והרסו אותם. הפינוי הידרדר לעימות אלים ביותר בין אלפי מתנחלים לאלפי חיילים ושוטרים. עד לשעות הצהריים דווח על כ-200 נפגעים, מתוכם כ-80 אנשי ביטחון, רובם המכריע שוטרים. שניים מהם נפצעו בימוני עד קשה, ונער אחד נפצע קשה. ח"כ אפי איתם נפצע בימוני. במערכת הביטחון אומרים: "ציפנו שהמאבק יהיה אלים ולא פשוט"

הושלמה ההשתלטות על עמונה, מאות נפגעו



פינוי מאחז עמונה, כפי שתועד ב-2006



"לא מדובר פה על הנושא עצמו אלא על הרעיון שבו", היא מסבירה. "זה לא דיון על ימין ושמאל, מתנחלים ושוטרים. זו קריאת תגר על הסדר. ציורי מדברים על אלימות בתוך הבית. היה פה מאבק פיזי אלים, מכות, אלות, התבצרות. האלימות נגעה בגוף ושני הצדדים שילמו מחיר בפירוק זהות ואובדן האנושיות. הסצינה הפוליטית מאפשרת לדבר גם על יחסים אינטימיים, בגלל שהאלימות הופעלה על הגוף".



ציילומי העיתונות היוו השראה ליצירה



ציוריה של נבון

ציוריה של נבון, "I Had an Animal in Me" ו-"Riding Burning Horses", יוצגו לאורך חמישה שבועות בהם יהיה פארק השעשועים האומנותי פחות לקהל הרחב. עוד יוכלו המבקרים לחזות בדמותה של סינדרלה לאחר תאונת דרכים כשמסביבה צלמי פפראצי, בבת הים הקטנה במראה מעוות, בטירת בלהות ובעבודות אמנות רב תחומיות נוספות העוסקות בכוח, ופנטזיה ומתכתבות עם תכנים של ילדות, מציאות וחברה.

על המציגים נמנים אמני שורה ראשונה ביניהם כאמור בנקסי עצמו, דמיאן הירסט, דיטריך וגנר, ג'ני הולצר ונוספים, לצד אמנים צעירים שלחלקם זו תערוכה ראשונה. הישראלים הנוספים המציגים בתערוכה הם עמיר שיבי ורונית ברנגה.



סידרלה בהשראת הנסיכה דיאנה? עבודתו של בנקסי



כשהשחפים תוקפים. בנקסי אלה היצ'קוק



עבודתה של אמנית החימר הישראלית, רותית ברנגה

"בחלל איתי מציג בין היתר שאדי, אמן פלסטיני מעזה שחי בפריז", מוסיפה נבון. "מדהים שמפגש כזה יכול להתרחש רק כאן. זו הפעם הראשונה שהוא מדבר עם ישראל".

"שנינו עוסקים בתכנים שמעצבים את החיים שלנו, שנינו יודעים מה זה להתגונן מפני כאב, ומצד שני שנינו יודעים גם מה זה להיות תוקפן. יש כאן אמנים מרחבי העולם ויחד יצרנו עבור בנקסי לונה פארק מסויט, מופרע ומהפנט. 'דיסמלנד' של החיים האמיתיים".



עבודתו של האמן הספרדי, פאקו פומה



מדובר בפרויקט האמנותי הגדול ביותר עד כה של בנקסי, השומר זה שני עשורים על אנונימיות ומוכר בעולם בשל עבודותיו האקטיביסטיות וההומוריסטיות. יצירותיו, שמלבד ציורי קיר כללו גם פסלים ומיצגים מיוחדים, הוצגו ומוצגות על חומות, קירות עירוניים, גשרים ורחובות שונים ברחבי העולם, בין השאר על גבי גדר ההפרדה. לאחרונה אף פרסם באתר הבית שלו סרטון המציג את רחובותיה ההרוסים של עזה, ובפתחו נרשם "זו השנה לגלות יעד חדש".



ראיון השער נשים במלחמה סיפורים אישיים חדר משלך יחסים
 שף סטייל משפחה בריאות היריון ולידה גיל המעבר
 בריאה עלייך תיירות ארכיון שערי לאשה עשו מנוי ללאשה



"הקרחת הייתה המהלך המעורר של החיים שלי"

כשהאמנית נטע הררי־נבון גילתה שהיא סובלת מאלופציה אראטה, מחלה שגורמת לנשירת שיער (כן, זו שג'ידה פינקט סמית' סובלת ממנה), היא הבינה שהגיע הזמן לטפל בטרומות שהדחיקה שנים. עכשיו, כשיש לה תערוכת יחיד חדשה והיא מציגה גם במוזיאון ישראל, היא מסוגלת לדבר על מה שעבר עליה (כולל הרגע שבו בעלה, השחקן דב נבון, דקר את ראשה בסיכות כחלק מהטיפול)

אורית מרלין-רוזנצווייג עורך: 08:32 , 30.03.22



נטע הררי־נבון. "אני הכרתי את הקרחת הזו עוד לפני שהיא הופיעה" (צילום: יובל חן)

נושאים קשורים אלופציה דב נבון טראומה



לפני עשר שנים נסעה נטע הררי־נבון עם שתי חברות לסדנת יוגה ביוון ועשתה שם טיפול רוחני שנמשך שלוש שעות רצופות. "בטיפול הזה גיליתי ילדה שהיא אני ולא ידעתי על קיומה, והייתה מוסתרת ב'מרתף'", היא נזכרת. "דיברתי איתה במשך שלוש שעות והיא דיברה איתי. זה היה חזק וטוב. היא הייתה ילדה פגועה שכעסה עליי, על ההסתרה של אירועים טראומטיים שקרו לפני שנים, ואני ראיתי אותה בפעם הראשונה".

כשחזרה לארץ, בתוך שבוע החלה להופיע אצלה נשירת שיער לא שגרתית. בתמימותה הלכה למספרה כדי לגזור קצוות, חשבה שאולי תספורת תפתור את הבעיה. אבל אז קרה דבר מבהיל. "הספר אמר לי, 'מאמי, כפרה, תראי מה יש לך'".

מה היה לך?

"הופיעה לי קרחת בראש, בערך בגודל של עשרה סנטימטרים, עם שוליים חדים וברורים, קרחת שהעור היה בה מת ולא הייתה בה תחושה. נבהלתי. הייתי בהלם. ניסיתי להבין מה קורה ומה לעשות".

ריפוי ללא קורטיזון

את הסיפור הזה מספרת האמנית נטע הררי־נבון (52) בהרצאתה "על החיים והציור", שבה היא מדברת על פריצתה כאמנית בשנים האחרונות, על החיים לצד בעל מפורסם, השחקן דב נבון, וגם מה שקרה לה כשטראומות הילדות המודחקות שלה התפרצו בעקבות אלופציה אראטה, מחלה אוטואימונית שבה מערכת החיסון תוקפת את זיקי השיער. החולה הכי מפורסם בה כרגע הוא רוי, בנה של השחקנית והדוגמנית רונית יודקביץ. נכון להיום אין תרופה למחלה. צמיחה חוזרת או נשירה נוספת יכולות להתרחש באופן לא צפוי.

הררי־נבון גדלה ביהוד, בתם הבכורה מבין ארבעה של רחל קלר ז"ל, עולה מביאליסטוק, בת לניצולי שואה, ולמנשה הררי, בן לעולים מתימן שנולד בתל־אביב למשפחה דתית שניהלה בית כנסת. היא זוכרת את עצמה בילדותה עוזרת לסבה לנקות את עזרת הנשים ומגישה למתפללים ערק בסיום התפילה. תיכון עשתה בתלמה ילון, בהמשך למדה אמנות בבצלאל אך פרשה כעבור שנה ועשתה תואר ראשון בתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב. היא למדה גם אמנות במדרשת בית ברל, ומשנת 2000 הציגה חמש תערוכות יחיד והשתתפה בעשר תערוכות קבוצתיות. החודש נפתחה תערוכת יחיד שלה בגלריה "זימאק" בתל־אביב, ועבודה שלה מוצגת כעת במוזיאון ישראל בירושלים (עד סוף אוגוסט).

במשך תקופה עבדה בבית הספר לנוער בסיכון ברנקו וייס ברמלה, לימדה בסמינר הקיבוצים, עשתה תואר שני בפסיכותרפיה באמנות במכללת דוד ילין, כולל התמחות במרפאה הפסיכיאטרית לילד ולמתבגר של בית החולים תל-השומר. כיום היא מלמדת ציור ורישום בבצלאל, ומדברת גם שם על הקשר בין האמנות לפצעי החיים, כך שהיו לה כלים מקצועיים להבין מה קרה לה כשגילתה את הקרחת.



בשבועות שאחרי הגילוי פנתה הררי־נבון לכמה רופאים מומחים ושמעה דברים שלא הפתיעו אותה. "הבנתי שזו מחלה שיושבת על טראומה ושתוך זמן קצר כל שערות הגוף יכולות לנשור לצמיתות. גם אצלי המחלה התפרצה על רקע נפשי, ידעתי שאני הולכת לפגוש בתוכי משהו מודחק, ובעצם חיכיתי לראות אותו במציאות. מאז ראיתי את האלופציה על תינוקות ועל שחקניות שמסתירות אותה על הבמה".

"קרחת את לא יכולה להסתיר. את יכולה לשחק אותה במציאות אישה מצליחה ומאושרת ולא להסתכל על אזורי ההדחקה, אבל יש רגע שבו את מוכרחה לטפל בעצמך"

פחדת להתקרח לחלוטין?

"כן. הייתי מבוהלת. האימה הזו הובילה אותי להתמודד עם טראומות שעד אז הודחקו. זה התחיל את תהליך ההחלמה מסיפור הילדות שלי. עד אז ציירתי את האזורים המודחקים. כשהקרחת הופיעה, זה היה המהלך המעורר של החיים שלי. קרחת את לא יכולה להסתיר. את יכולה לשחק אותה במציאות אישה מצליחה ומאושרת ולא להסתכל על אזורי ההדחקה, אבל יש רגע שבו את מוכרחה לטפל בעצמך. בכל משבר כזה טמונים זרעי ההחלמה".

הרופאים המליצו לה ללכת על טיפול קורטיזון קלאסי, אבל היא סירבה. "היה לי ברור שזה נפשי. עשיתי דיקור עם מחטים סטריליות כדי לעורר את הגוף להזרים שם דם".

דקרת את ראשך לבד?

"לא. דבל'ה עזר לי. כשהילדות שלנו הלכו לישון הוא היה דוקר את הקרחת בסיכות. צריך היה לפצוע את העור ובעצם לעורר את האזור המת לחיים. תוך כדי טיפול חזרה לי המודעות לאזורים הלא מודעים, עד להחלמה".

במה לא טיפלת קודם?

הררי משתתקת. "אני מספרת בהרצאה על האזורים הלא מדוברים", היא מבקשת לא לחשוף לפרטי פרטים את הסודות שנגלים לשומעי ההרצאה. "זה

היה מורכב. לא היה אירוע אחד. גדלתי בבית של אמא שבאה עם אזורי ההשתקה שלה כבת לניצולי שואה וגם לאבא שבא עם אזורי ההשתקה שלו כתלמיד ישיבה. לא היה קל. דימוי הנשיות שלי היה מורכב מאזורים מנותקים זה מזה. הקרחת אילצה אותי לטפל בהם."

"ציירתי חברה שנפצעה, הפנים שלה התנגשו בקרקעית הבריכה והיא יצאה מדממת. כשציירתי אותה ראיתי את הכאב שלה והתחברתי לכאב שלי, והתחלתי להרגיש עקצוצים באזור הקרחת"

המחלה נבלמה?

"אחרי שנה התחיל לצמוח שיער. תשמעי, אני הכרתי את הקרחת הזו עוד לפני שהיא הופיעה, רואים גם בציורים שלי את האזורים הקירחים המנותקים בתוכי, וכשהם התגלו במציאות, קרה הנס של הריפוי."

הנס התרחש בסטודיו שלה. "ציירתי חברה שנפצעה בבריכה, הפנים שלה התנגשו בקרקעית והיא יצאה מדממת. כשציירתי אותה ראיתי את הכאב שלה והתחברתי לכאב שלי, והתחלתי להרגיש עקצוצים באזור הקרחת. יש קשר בין הלא מודע והאזורים שהציור מדבר אותם ובין המציאות. זה היה הרגע של השינוי, אבל קדם לו חיבור שלי לעצמי."



נטע הררי נבון. "אני מספרת בהרצאה על האזורים הלא מדוברים" (צילום: יובל חן)

אינפיניטי - QX60 מקומות יוקרה בהטבת דלק לשנה מתנה! אל תפספסו!

קבוצת אירופה ישראל ועומר אדם יימכרו משרדים בראשל"צ ב -540,000 ₪ וכל משרד מקבל חדר נוסף ללא עלות

מיילדת פיתחה סטארטאפ שימנע קרע נרתיקי בלידה וקופ"ח כללית כבר חלק



בזכות סרט סטודנטים

היא הייתה בת 21, סטודנטית בבצלאל, כשפגשה את דב נבון, שמבוגר ממנה ב־17 שנה. היא גרה אז בירושלים עם שותפה, הבמאית יעל אלרוד שהייתה סטודנטית לקולנוע, ונבון השתתף בסרט סטודנטים שלה. הררי עשתה לה ארט לסרט ("לא ראיתי את הסרט עד היום", היא צוחקת). אחרי כמה חודשים נבון־הררי עזבה את בצלאל בעקבות משבר פנימי שלה, עברה לדירה של נבון בתל־אביב והם מתגוררים בעיר עד היום.

בעלך סיפר בעבר בריאיון שהוא סימן אותך מהרגע שנפגשתם.

"סימן? למה הוא התכוון?"

כנראה רצה לכבוש את לבך.

"(צוחקת) טוב, דב'ה הוא באמת איש חדור מטרה. הסיפור הוא שאיצי' אביטל, שגם שיחק בסרט, בכלל לא רצה לשחק בו, אבל דב'לה אמר לו, 'תקשיב, אתה חייב לעלות איתי לירושלים, אני פוגש שם את אשתי' (צוחקת). לא יודעת איך הוא ידע את זה. דב'ה מחובר לעצמו. זה שכנע את איצי', שהוא חבר נפש שלו עד היום. כשהגעתי לסט לא ממש התעניינתי בו.

"אני זוכרת שקראו לי למכונית שבה הוא התארגן, ואמרו לי, השחקן לא רוצה את הבגד הזה, הוא לא מרוצה, וכשאני באתי, הוא אמר, 'אני לא רוצה את הבגד הזה' ודי השתולל. אמרתי, 'טוב, תעשה מה שאתה רוצה'. לא שיתפתי פעולה עם הנסיכות שלו. כנראה שם היה הרגע שהוא הבין שאני זו אני ופשוט התלבש עליי".



דב נבון. "הזוגיות שלנו עזרה לנו להיות אנשים חזקים". (צילום: טל שחר)

כשדב נבון הפך כמה שנים אחר כך לכוכב, בזכות "החמישייה הקאמרית", הם כבר היו זוג נשוי. בנותיהם עתליה-שירה (23) ותמרה-לילי נולדו במרוצת השנים. הררי-נבון חיפשה את דרכה האמנותית, למדה אצל הרבנית ימימה אביטל (שגם נתנה את השם לבתה הבכורה והייתה עם דב'ה על הקו במהלך הלידה). "כציירת צעירה דב'ה איפשר לי תהליכי גדילה והתפתחות ממושכים וארוכים, כולל תקופות ארוכות שבהן לא פרנסתי והייתי בחוסר ודאות מקצועי ואישי. הוא איפשר לי את הקצב שלי והאמין בי מההתחלה. זו התמיכה הכי גדולה, שמי שחי איתי מקשיב לפחדים שלי, אבל הם לא עובדים עליו, כי הוא רואה את הפוטנציאל שלי לממש את החלומות. אותו דבר התמיכה שלי כלפיו והיכולת לחיות עם אדם שאוהב להיחשף ולהתערטל ולספר על עצמו".

איך את מתמודדת עם האופן שבו הוא מדבר בראיונות בחופשיות על איבר המין ועל ההתבגרות שלו?

"אה, זה ריאיון שהוא נתן בגלל מופע היחיד שלו (שכתב גור קורן, אמ"ר), שבו הוא מדבר על החיים".

מופע שנפתח במונולוג שבו הוא מספר שבכית במקלחת בגלל שהמאהב שלך עזב אותך.

"(מחייכת) אני לא משלמת על החשיפה שלו שום מחיר. אולי אם לא הייתי אשתו של דב נבון, אנשים לא היו מתעניינים בי בכלל בתקשורת. חלק מהחוויה בינינו הוא שאנחנו שני יוצרים שחיים ביחד בתוך מציאות רגילה של אחריות הורית וחברית ואחריות לפרנסה, ויש חופש יצירתי. הוא מעולם לא גיד לי מה לצייר, ואני לא אגיד לו מה לכתוב".

"אנשים רצו לדעת, 'רגע, הרומן שלך, שדבל'ה מדבר עליו במופע שלו, היה או לא היה?' הטקסט על המאהב זה ביני ובין דבל'ה. שנינו משוגעים, ומבינים את שפת השיגעון אחד של השני"

לא היו קטעים שביקשת שלא יכנסו למופע? בסוף את חיה בישראל ואנשים שואלים שאלות.

"היו טקסטים על הבנות שביקשתי שיוריד. זה הכל. ההצגה שלו מעמידה אותי באופן לא נעים, כן? לא היה לי קל למרות שקראתי את הטקסטים ואני אוהבת אותם. זו הצגה מבריקה ומסמך חשוב על גבריות. אני תמיד אומרת לו, יש לך חופש יצירתי, רק תעשה את זה עד הסוף והכי טוב. אחר כך זה הפגיש אותי עם המציאות כי אנשים רצו לדעת, 'רגע, הרומן שלך היה או לא היה?'. המפגש עם אנשים היה קושי. הטקסט על המאהב זה ביני ובין דבל'ה. שנינו משוגעים, ומבינים את שפת השיגעון אחד של השני".

כמה דב נבון האדם דומה לדמויות הנוירוטיות שהוא מגלם?

"דבל'ה ביומיום הוא אדם חזק וחכם ויציב. הוא לא קרס נפשית בקורונה, אגב, ואותי זה לא הפתיע. החוזקה שלו היא בגלל שהוא לא פוחד לגעת במקומות החשופים והפגיעים".

איך נראה בית של שני אמנים בקורונה?

"בקורונה היה ההלם של מחיקת המקצוע של השחקנים. הייתה תחושה שהאמנים בכלל לא נספרו מבחינת המדינה. דבל'ה לקח את זה למקום טוב. בכמה חודשים שהוא לא עבד, הוא נפגש עם הדס קלדרון ויצר את אחת



ההצגות הטובות שלו בעיניי ('מילה טובה'), הצגת נוער שגם הכי מפרנסת אותנו. הוא הלך לבד יום-יום, אסף חברים, כולל מוריה זרחיה הבמאית, השיג מחסן ועשה חזרות לבד. בזמן שכולם היו ספונים בתוך חרדה, הוא עבר לעשייה. זו הצגה על הילדות שלו, על פיוס ואהבה, ראיתי ובכיתי למרות שאני מכירה אותו ואת ההורים שלו 30 שנה. הוא משחק שם הכי טוב אי פעם בעיניי. בנוסף יש לו עכשיו גם הצגת יחיד, וגם את התפקיד ב'קופה ראשית'.



"אמנות ממילא לא נספרת במדינה, והתקציב שמוקדש לה על ידי הממשלה הוא זעום, והמקצוע שלי ממילא לא היה מותנה בתקציבים וקהל. בסגר הראשון לימדתי בזום, ובהמשך המשאבים הנפשיים שלי התכלו ונעשיתי מיואשת. סירבתי ללמד כך ציור ורישום, אי-אפשר, צריך מגע בינאישי. אישרו לי ללמד בגנים ציבוריים בירושלים וגם ציירתי בסטודיו שלי.

"בנוסף, שנינו גילינו את הים, שנמצא מתחת לבית שלנו ועד אז לא היינו יורדים אליו בכזו אינטנסיביות. התחלתי לשחות גם בחורף".

אתם זוג חזק.

"הזוגיות שלנו עזרה לנו להיות אנשים חזקים גם באופן נפרד. בכל פעם אנחנו מעבירים את המטה מאחד לשני. פעם הוא חזק ואני חלשה ופעם להפך, התנועה הזו קיימת, והדבר שאני הכי יכולה להגיד עליו זה שהוא אדם תומך ומאוד אוהב. הוא אוהב לאהוב וידע להעניק לי כמויות אהבה".

להמשיך אחרי שבע שנים

הבחירה בה להציג במוזיאון ישראל היא קפיצת מדרגה מקצועית. מדובר בציור ענק, שמן על עץ, שמורכב מ-18 לוחות עץ גדולים ונפרש על פני קיר עצום. "ההשראה היא מציורי הקיר הגדולים שנעשו בכנסיות בתקופת הבארוק והרנסנס", היא אומרת, "זה מין תיאטרון של מצבי חיים, והרפרנס הוא גם מפסטיבלי בוץ, שבהם אנשים צעירים מתקבצים בבריכות בוץ ופשוט נוגעים זה בזה, משתכשכים, קופצים ומתכסים. הבוץ משמעותי, גם הכמיהה למגע וגם המגע עצמו שלפעמים נראה מבהיל. בתוך ציור אחד קיבצתי כמה סיפורים, יש שם דמות שמתבוננת, שניים שנראים כאילו קרה להם משהו ונסוגים אחורה ודמות שנראית רוקדת".



"יום הדין", הציור שמוצג עכשיו במוזיאון ישראל (צילום: מוזיאון ישראל בירושלים ע"י אלי פוזנר)

למה קראת לעבודה "יום דין"?

"בהשראת ציורי יום הדין בשלב שבו בני האדם נזרקים מגן עדן אל הגיהנום והכל נראה מאוד כאוטי. זו התנועה שהתחילה את הציור, כאוטית, תנועה של בהלה ושל אי־סדר. אצל אנשים שצופים בעבודה זה מיד מציף את המצב שהיינו בו בתחילת הקורונה, סגר, הפגנות, כאוס. אלה רגעי בהלה אנושיים, כשהאדם מאבד שליטה על הזמן ועל החלל. בעבר עשיתי גם ציורים בהשראת פינוי עמונה והשסע בין האדם למדינה. שם זה במובהק עסק באלימות בין יושבי אותו הבית. בציור הזה אין אלימות שמופעלת כלפי מישהו אלא תיאור המקום שלנו פה.

שבע שנים לקח לעבודה הזו להבשיל. את החלק הראשון התחילה לצייר ב־2015, ואז החליטה לקחת פסק זמן ביצירה ולמדה טיפול באמנויות. ואז, לפני שנה וחצי, הגיעה הצעה מאמיתי מנדלסון, אוצר האמנות הישראלית של המוזיאון. "הוא ראה בחזונו את הגודל, והחלטתי להמשיך את העבודה שהתחלתי והפסקתי. ניסיתי בהתחלה להמשיך מהנקודה שבה נעצרתי בעבר, כשעניין אותי לגעת באנשים ובמצבים אנושיים, מה שאכן מימשתי כמטפלת ובסטאז' שעשיתי בפסיכיאטריה של תל־השומר, אבל לא הצלחתי לחזור למקום שבו הייתי באותה תקופה מבחינה נפשית. אמרתי לעצמי, קדימה, מה הבעיה להגדיל את העבודה? היה בי לחץ להגדיל את ה'סצנה הריאליסטית', וכשלא הצלחתי, ציירתי אחרת. חלק מהעבודה הגדולה מורכב גם מציורים שנוצרו עכשיו, שבהן הדמויות מכוסות בשכבת אקריליק לבנה ומקולפות בחלקים מסוימים, כמו פילינג. הפילינג הוא ניסיון לכסות את העבר שכבר לא משרת אותי יותר."

איזה מסר יש לך לנשים אחרות?

"ההצלחה, זו שכרגע אני בתוכה, היא לא סיפור של דיסני. זה לא קו ישיר של התקדמות מנקודה לנקודה. יש תקופות של התפרקות ואיסוף מחדש, ובכל פירוק ושבר יש הזדמנות לבנות את עצמך מחדש באופן שהולם יותר את הגיל ואת המצב. מה שחלמתי בגיל 20 הוא מה שיכולתי לחלום אז. לאורך השנים הקפתי את עצמי באנשים שתומכים גם בלא־הצלחה, שתומכים בדרך שלי, והם האמינו עבורי"



אלונה

יום ראשון 17 באול תשע"ה 30 באוגוסט 2015



הפארק של בנקסי, סמוך לבריטטול באנגליה. גרסה קודרת ומטרידה של דיסנילנד צילם: Getty Images

(השלישי הוא אמן המזים עמיר שיבי), לא ידעו היכן מתקיימת התערוכה, עד יום לפני השיסה שלחו לפתיחה. עד אז הן גם התבקשו לשמור על חשאיות מוחלטת בנוגע לעצם קיומה של התערוכה וכמוכן לגבי האוצר הכריטי שמר שלה, בנקסי, האמן הכריטי שמר

דיאנה נמצאת בתוך סירת אגדות מתפוררת במתכונת, ובת הים הקדונה נראית כמו כנאה מזמית מטרידה של עצמה, גם מחוץ למים. בבטיסה למתחם ישנו שלט האוסר בניסה על כל נציג רשמי של חברת וולט דיסני.

חוסר הצדק הגלובלי ועל ערוץ 5. האגדה נגמדה, העולם והלך בשני חת לעבר אסון אקולוגי, ולכן אולי כל האספקטים הזה יצטרך לחכות. הרפרנטים לדיסנילנד הם כמובן אינטופיים. חתל מושם, וכלה באנשי הצוות האנטיפטים במתכונת שלובשים אפדים בצבע ורוד וזהר ואוגו מקי מאוס ענקיות. הכרכרה המדוברת של סינדרלה/הנסיכה

הפנטזיות המצופה כסוכר שאליה אתם רגילים בפארקים מהוסג הזה, שמוכרות שאריות מהרצפה של הוליה. לא, לא יכולנו להישותק לזה. לעצמנו לרכוש את הרישיון לזה. במקום זה, והו ניסיון לבנות סוג אחר של בילוי משפחתי - כזה ששולח מסר יותר חלום לזרז וזהר - סליחה לידים. סליחה על ההחסור במשרות בעלות משמעות, על

הסינדרלות של בנקסי

הן התבקשו לשמור על חשאיות מוחלטת, ורק יום לפני הפתיחה נודע להן היכן מתקיימת התערוכה. הציירת נטע הררי נבון והפסלת רונית ברנגה מספרות כיצד התגלגלו להציג את עבודותיהן בפארק השעשועים שהקים אמן הרחוב הידוע

שני ליטמן

התערוכה. התכננו על תהליך הפיסול ועל ההצבה, והיה ברור לי שאני מדברת עם אמן, וזו מספר רת, עדיין מתנשמת מורכבת התלהבות, יומיים אחרי שהורה מהפתיחה של התערוכה, שהיא למעשה פארק שעשועים קודר ושמו "דיסנאלנד" שהקים בנקסי על חוף הים כדורם אנגליה. התערוכה של בנקסי, שמרית הפיסול מהלכוד 47 אגנים מרחבי העולם, בהם ידועים מאוד כמו רמיאן וירסט וגני הולצ'ר נפתחה לקהל הורדת לפני כשבוע. לאחר חודשים של הכנות ששמור כסר דיוק קפדני. לא מדובר בעניין פשוט, שכן בנקסי לא עבד עליה במחשבים, אלא באחר ביילי נטורו בשם טרופיקנה, על חוף ימה של עיירת הנופש ווסטון סופר מהר הסמוכה לבריטטול. לתושבי האזור המקומיים שתתו מה עושות משרות עמוסות ציוד תפאורה כאחר שכבר שנים עומד בשימורנו, סיפור שבי

הררי נבון: "ברור שהתחשבות על חיו זה בנקסי עברו לי בראש, אבל מהר מאוד את מרגישה מנופשת לשבת ולנסות לחתוך במי מדובר"

מקום עומדים לצלם סרט והליקופטר כלשהו. תרדו אירועי בהתחשב בעמדתו של בנקסי עצמו, שבהצבה רת האוצר שלו בפתח קטלוג התערוכה כתב: "לענות רכ אנחנו פותחים שוב את דלתות הטרופיקנה. חלמתי לחקים באחר הזה פארק שעשועים מאז שנבנסתי לפה לפני חצי שנה דרך פרצה בגדה אבל אין מדובר בארץ

שהציירת נטע הררי נבון קיבלה לפני כחצי שנה מייל באנגלית מסוכנות בריטית שביקשה לכר את הוזהר, היא עשתה את מה שככל הנראה כל אחד מאיתנו היה עושה - היא חתמה שמדובר בספאם, וורקה את המייל לפה האשפה. הררי נבון מספרת שהמחשבוש שלה דיוקן התאשים או מוויירות שהופך רכבה לרבים ממכריה. והיא חתמה רגישה במיוחד לכל דבר שבראה כמו דואר שמיצג את אמן הרחוב המסתורי וכל. למילה, הסוכנת הולי קאשנג, והמפורסם ביותר בעולם, בנקסי, לא יותר בקלות, והמשיכה לשלוח עוד כמה מיילים, שגם מהר הררי נבון התעלמה. אחרי כמה ימי סיוות כאזה, אשורה הררי נבון ברויס את הוזהר, ושאלה מה בעצם רוצים ממנה. התשובה היתה מפתיעה - הסוכנת ביקשה לכר בשם האמן שהיא מייצגת אם הררי נבון תסכים להשתתף בתערוכה גדולה וסדרית לגמרי שהוא מארג.

גם רונית ברנגה, פסלת שמרית גורמת בוברו יעקב ויצרת בעיקר בקומיקה, קיבלה מייל מהולי קאשנג, אבל לא יזחה חשדנית, אלא העדיפה לתת אמון לדבריה. אחרי אימות הוזהר, קאשנג הענייה לה לה מסר מבנקסי עצמו, שבו כתב כי הוא עוקב אחרי האמנות שלה באמצעות הרשת, מאחר אהב את מה שהיא עושה וישמח אם תסכים לקחת חלק בפודיקט וקד בוצתי שלו. ברנגה אומרת שמכונה הרגישה שההכר האמיתי וכמוכן התמאה מאה "היא אמר שהוא רוצה להציג גוף עבודתו שלי שהוא היה שמח של עבודתו שלי שהוא היה רוצה. אבל זה היו בתערוכה אחד רת ולא יכולתי לספק אותו, אז אמרתי שאני אפסל במיוחד בעבור

